

בג"צ מס': _____

**בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק**

1. הסנגוריה הצבאית

על ידי ב"כ עו"ד אליים אורנה דוד ואו עו"ד סא"ל (מיל') יוסף בנקל
ואו עו"ד אליים (מיל') רמי בובליל

כתובת העותרים כולם למסירת כתבי בי-דין:
הסנגוריה הצבאית הראשית, צה"ל, הקריה, תל אביב
טלפון: 03-5691729-03 פקס: 03-5692193
משרד עו"ד בנקל-03-6060260, פקס: 03-6060266
משרד עו"ד בובליל-03-6129099, פקס: 03-7513735

**2. מפקד פיקוד העורף
האלוף גרשון (ג'רי) יצחק**

על ידי ב"כ עו"ד קמ"ש (מיל') אלדד יניב
מרח' מונטיפיורי 9, ת"א
טלפון: 03-5172929
פקס: 03-5173090

העותרים

נ ג ד

1. מבקר המדינה
2. יו"ר הוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת
3. הוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת

על ידי פרקליטות המדינה,
משרד המשפטים ירושלים
טל': 02-6466345 ; פקס': 02-6467011

המשיבים

עתירה דחופה למתן צו על תנאי ולמתן צו ביניים

מוגשת בזאת עתירה למתן צו על תנאי ומתן צו ביניים כנגד המשיבים כדלקמן:

צו על תנאי המופנה כנגד המשיב 1 (להלן: "המבקר"):

לבוא וליתן טעם מדוע לא ימנע מלמסור "את עיקרי ממצאי הביניים הנמצאים בידי משרדו" למשיבה 3 (להלן: "הוועדה") במסגרת הביקורת שערך המבקר על "מוכנות העורף והטיפול בו בעת המלחמה בצפון" או מתוך טיוטת דו"ח בעניין זה (להלן: "טיוטת הדו"ח") בטרם תינתן האפשרות לגורמים המבוקרים, שעניינם מיוצג ע"י העותרת 1, ולעותר 2, ההזדמנות לעיין בטיוטת הדו"ח ולהגיב עליה.

צו על תנאי המופנה כנגד המשיבים 2 ו-3 :

לבוא וליתן טעם מדוע לא ימנעו מלכנס את הוועדה ולשמע דיווח מהמבקר אודות "עיקרי ממצאי הביניים" או טיוטת הדו"ח, בטרם תינתן האפשרות לגורמים המבוקרים, שעניינם מיוצג ע"י העותרת 1, ולעותר 2, ההזדמנות לעיין בטיוטה של דו"ח הביקורת ולהגיב עליו.

לחלופין, מדוע לא יגבילו את הדיון בוועדה, לקבלת דין וחשבון מן המבקר על פעולותיו בעניין דנא בהתאם להוראת סעיף 6(א) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח – 1958 [נוסח משולב] (להלן: "החוק" או "חוק מבקר המדינה") מכוחו זומן הדיון, ומבלי שהדיווח יכלול ממצאים כלשהם, בטרם ניתנה האפשרות לגורמים המבוקרים, שעניינם מיוצג ע"י העותרת 1, ולעותר 2, ההזדמנות לעיין בטיוטה של דו"ח הביקורת ולהגיב עליו.

צו ביניים

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת ליתן צו ביניים המורה למבקר להמנע מלמסור לוועדה או לכל מאן שהוא את "את עיקרי ממצאי הביניים הנמצאים בידי משרדו" ו/או את טיוטת הדו"ח, עד לסיום הדיון בעתירה ומתן פסק דין בה על ידי בית המשפט הנכבד.

רקע

1. עניינה של עתירה זו בדיון שאמור להתקיים מחר, ה-6/03/07, בוועדה, בעניין ממצאי דו"ח הביקורת שערך המבקר, על "מוכנות העורף והטיפול בו בעת המלחמה בצפון".
2. ביום 27/2/07 פנה המשיב 2 למבקר והזמין להופיע בפני המשיבה 3 וזאת עקב העובדה, כי "... משרד מבקר המדינה עומד בפני סיום גיבוש הממצאים שנמצאו במסגרת ביקורתו על מוכנות העורף והטיפול בו בעת המלחמה בצפון והעברת הדו"חות בנושא לתגובת המבוקרים". בשולי מכתבו, מבקש המשיב 3 מהמבקר להציג בפני הוועדה את "עיקרי ממצאי הביניים שנמצאו בידי משרדך בנושא שבנדון". (מכתבו של המשיב 2 מיום 27/2/07 מסומן כע/1).
3. העותרים יטענו, כי דרישת המשיב 2 כי המבקר יציג בפני הוועדה את עיקרי ממצאי הביניים שנמצאו במסגרת ביקורתו על מוכנות העורף והטיפול בו בעת המלחמה בצפון בטרם הועברה טיוטת הדו"ח וממילא בטרם נתקבלו תגובות המבוקרים לה, כמו גם כוונת המבקר לעשות כן, לוקות בחוסר סמכות, בחוסר סבירות, ובפגיעה בכללי הצדק הטבעי.
4. יודגש, כי העותרים אינם טוענים בשלב זה כנגד ממצאי הדו"ח מן הטעם הפשוט שטיטת הדו"ח לא הועברה לעיונם והתייחסותם. משתינתן להם ולכל מי שעלול להיפגע מממצאי דו"ח הביקורת ההזדמנות לעיין בדו"ח הביקורת, ללמוד את ממצאיו וליתן את תגובתו לאמור בו, יכול ולא יתעורר עוד הצורך בהתייחסות נוספת מטעמם.
5. העותרים אינם מערערים על חשיבותה העליונה של הביקורת, וסבורים, כי יש לאפשר למבקר ולצוותו לבדוק כל תחום מן התחומים הנראים חשובים בעיניהם ולהביא את הממצאים והמסקנות לידיעת הציבור הרחב והוועדה. יחד עם זאת, העותרים סבורים, כי

אין המטרה מקדשת את האמצעים, וכי ביקורת אמינה, מקצועית, יסודית, הוגנת ובונה אינה יכולה להיעשות בלי לקבל את התייחסות הגופים המבוקרים לדו"ח הביקורת ולממצאיו טרם פרסומם תוך שמתאפשר למבקר לגבש את ממצאי הביקורת והמסקנות הנובעות ממנה, גם בהתייחס להערות ותגובות הגופים המבוקרים.

יתירה מזאת, דיווח על ממצאי ביקורת, או טיוטת דו"ח ביקורת בטרם ניתנה למבוקרים ולכל מי שעלול להיפגע מממצאי הביקורת האפשרות להגיב הינה מעשה שלא כדין הפוגע בזכויות היסוד של המבוקרים וממילא בשלטון החוק ובאמון הציבור במוסד מבקר המדינה וממצאיו.

6. לעותרים לא ניתנה ההזדמנות, כאמור, לעיין בטיטת הדו"ח. משכך, אף אינם יודעים מהי הדחיפות שבגינה נדרש המבקר למסור את עיקרי ממצאיו בעניין זה לוועדה. **בהקשר זה תמהים העותרים אילו טעמים דחופים יכולים להצדיק דיווח דחוף לוועדה על ממצאי הביקורת או טיוטת הדו"ח, אך לא העברתם הדחופה לידי העותר 2 והגורמים האחרים האמונים על ביטחון המדינה.** מכל מקום, לו היו העותרים מתבקשים על ידי המבקר להעביר את התייחסותם בלוח זמנים קצר מן המקובל נוכח דחיפות העניין, הרי שהיו עושים כל מאמץ כדי להעביר את התייחסותם לדו"ח גם בפרק זמן קצר. אולם, אף אפשרות זו לא ניתנה בידם.

7. העותרים מבקשים להדגיש, כי הם אינם מבקשים, כי הוועדה לא תקיים דיון ובלבד שדיון כאמור יהיה אך ורק בגדרי הוראת סעיף 6(א) לחוק. מילים אחרות, עתירה זו מכוונת אך ורק למנוע מצב בו עובר לדיון או במהלכו ימסור המבקר לחברי הוועדה ו/או יפרסם ברבים את עיקרי ממצאי הביקורת ו/או טיוטת הדו"ח ו/או פרטים מתוכו. הכל - בטרם תינתן האפשרות לגורמים המבוקרים, שעניינם מיוצג ע"י העותרת 1, ולעותר 2, ההזדמנות לעיין בטיטת של דו"ח הביקורת ולהגיב עליו.

העותרים

8. העותרת 1 הינה הסנגוריה הצבאית, המופקדת על פי דין על ייצוג וייעוץ לחיילי צה"ל, הנאשמים או עלולים להיות נאשמים במשפט פלילי או המצויים בהליכי חקירה ובדיקה שקיים חשש שישפיעו על המשך שירותם בצה"ל. כעניין שבשגרה מייצגת העותרת 1 את קציני צה"ל וחייליו בפני ועדות וגופי חקירה למיניהם.

הואיל וכאמור, עותק מדו"ח הביקורת לא הומצא לידי מי מקציני צה"ל וחייליו, התעורר חששה של העותרת כי כתוצאה מהאמור בדו"ח עלולים מי מהם להיפגע בטרם תינתן לו הזכות לעיין בדו"ח הביקורת ולהתייחס לאמור בו. אשר על כן, ראתה העותרת 1 לנקוט בצעד חריג ויוצא דופן זה, ולפנות לבית המשפט הנכבד, על מנת להבטיח שמירה על כבודם, שמם הטוב וזכותם להליך הוגן של קציני הצבא (ראה בג"ץ 651/03 **האגודה לזכויות האזרח נ' יו"ר ועדת הבחירות לכנסת**, תקדין (עליון) 2003 (1), 445).

9. העותר 2 אלוף יצחק (גירי) גרשון משמש החל מינואר 2005 בתפקיד מפקד פיקוד העורף ובתוקף תפקידו זה מופקד על הגנת העורף, הכל כמפורט בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 ובפקודות הצבא.

העותר 2 שימש בתפקידו זה גם במהלך הלחימה שהתנהלה בגבול לבנון בקיץ האחרון, ועל כן, ממצאי דו"ח הביקורת אמורים להתייחס בהכרח אליו, לפקודיו, ולמערכת עליה הוא מופקד ומכאן עניינו האישי, כי עמדתו תשמע על ידי המבקר טרם הגשת דו"ח ביקורת ולאחר שתינתן לו האפשרות לעיין בטיטת הדו"ח.

רקע עובדתי

10. ביום ה', ה- 1/03/07, נתקבל בצה"ל זימון מן הוועדה לביקורת המדינה של הכנסת, לפיו הרמטכ"ל, הרמטכ"ל לשעבר, מפקד פיקוד העורף (העותר 2) ואחרים, מוזמנים לשיבת הוועדה, העתידה להתקיים ביום ג', ה- 6/03/07.
11. בישיבה זו, אמור המבקר למסור דיווח לוועדה אודות "עיקרי ממצאי הביקורת" על מוכנות העורף למלחמה, בעקבות אירועי הלחימה בצפון בקיץ 2006. עוד נמסר בזימון, כי הדיון ייערך באולם ההרצאות של הכנסת וישודר בשידור חי בערוץ הכנסת בטלוויזיה.
12. עד למועד הגשת עתירה זו, לא נמסרו לידי העותר 2 או מי מקציני ומחיילי צה"ל, העלולים להיפגע מממצאי דו"ח הביקורת, עותק מטיטת דו"ח הביקורת, וממילא לא ניתנה לאיש ההזדמנות ליתן תגובתו. יתרה מכך, למרות שהביקורת נוגעת ישירות לתפקודו של פיקוד העורף (כך על פי עניינה וכך על פי דברי המבקר בדיונים קודמים שנערכו בכנסת), עליו פיקד העותר 2 בתקופה הרלוונטית לביקורת, הרי שלא הועברה אל העותר 2 את טיטת דו"ח הביקורת או כל בקשה רשמית להתייחסות או לתגובה לממצאי הביקורת.
13. זאת ועוד, נציגת צה"ל, האמונה על הקשר עם משרד מבקר המדינה, פנתה מיד לאחר קבלת הזימון לראש אגף ביקורת צה"ל במשרד מבקר המדינה, בבקשה לקבל לעיונה את טיטת הדו"ח, על מנת להיערך לקראת הדיון בוועדה. בתשובה לפנייתה השיב הלה, כי אין לו מה למסור, וכי הדיון מתקיים לפי סעיף 6(א) לחוק.
14. ביום ה- 4.3.06 פנו באי כח העותרים ליועצת המשפטית לכנסת, הגב' עו"ד נורית אלשטיין, וליועצת המשפטית למשרד מבקר המדינה, הגב' עו"ד נורית ישראל, בדרישה "כי ממצאי הביקורת יפורסמו אך ורק לאחר שהדו"ח יומצא להתייחסות העותרים" (מצ"ב ומסומן ע/2).
15. סגן היועצת המשפטית למשרד מבקר המדינה השיב בשם מבקר המדינה על הפנייה עוד באותו היום באלה הדברים:
" ... מבקר המדינה נדרש על ידי הוועדה למסור דין וחשבון לפי סעיף 6(א) לחוק מבקר המדינה בנוגע לביקורת על מוכנות העורף למלחמה ולטיפול בו בעת המערכה בצפון ונעתר לבקשה...
זימון הישיבה נעשה בידי הכנסת וברי כי משרד מבקר המדינה אינו קובע את מתכונת הדיון...
יודגש, כי כל מה שימסר במסגרת הדיווח לוועדה הינו לכאורי ואינו סופי ומוחלט. הטיוטות המפורטות מועברות לתגובת המבוקרים עצמם והמסקנות הסופיות יגובשו רק לאחר קבלת הערותיהם ותגובותיהם ויפורסמו בדו"ח פומבי בהתאם לחוק".
(מצ"ב ומסומן ע/3)

היועצת המשפטית לכנסת, הגב' עו"ד נורית אלשטיין, העבירה עוד באותו יום לידי העותרת 1 עותק ממכתבה למשיבים 2-3 במסגרתו חיוותה את דעתה המקצועית וביקשה מהמשיבים 2-3 "... להימנע מלקיים את ישיבת הוועדה המתוכננת ליום שלישי הקרוב, ככל שיועלו בה ממצאי ביקורת מכל סוג שהוא בקשר למוכנות העורף". (מצ"ב ומסומן ע/4)

תגובת העותרים לתשובת סגן היועצת המשפטית למבקר המדינה מצ"ב ומסומן ע/5.

טיעון משפטי

חשיבות הביקורת ותכליתה

16. מוסד הביקורת הוא אחד מאבני היסוד עליהן מושתתת הדמוקרטיה הישראלית. עמד על כך בית המשפט הנכבד בפסק דינו בבג"ץ 7805/00 רוני אלוני נ' מבקרת עיריית ירושלים, פ"ד נו(4) 577 (להלן: "פרשת אלוני"):

"התפתחותם של ממשל מודרני וניהול מערכות תקין מחייבת הפעלתן של מערכות בקרה מקצועיות, חיצוניות ופנימיות על פעולות המינהל. ההתפתחות רבת הממדים בהיקפי הפעילות הציבורית, כמו גם הפרטיות-עסקית של המדינה המודרנית, מחייבת פיקוח על תקינות הליכי הניהול והביצוע בגופים מורכבים - בין בתחום הציבורי ובין במישור העסקי- פרטי. הביקורת - בין החיצונית ובין הפנימית - שמה לה למטרה לבחון את אופן התנהלות המערכות על-פי נורמות המגדירות אמות מידה למינהל תקין, טוהר מידות, יעילות, מקצועיות, חיסכון וכיוצא בכך. עיקרה של הביקורת הוא בבחינת נתוני המציאות אל מול אמות המידה הראויות תוך קביעת מימצאים, הסקת מסקנות והפקת לקחים" (שם, בעמוד 588).

וכן בע"א 5743/99 דואק נ' ראש עיריית קרית ביאליק, פ"ד נד(3) 410, בעמוד 415:

"על חשיבותה ועל תפקידה של הביקורת בכל גוף שלטוני דמוקרטי אין צורך להרחיב את הדיבור. הערובה לקיומו של משטר דמוקרטי תקין מצויה בחשיפתו לביקורת. כדי שמשטר דמוקרטי לא ינצל את כוחו לרעה עליו לפעול בגלוי, תוך חשיפת דרכי עבודתו בפני הציבור שהוא נזקק לאמונו. הביקורת על מוסדות השלטון מעוגנת בעקרונות היסוד של השיטה, והיא נשענת על חופש הביטוי ועל זכות הציבור לדעת".

17. במדינת ישראל גוף הביקורת המרכזי הוא מבקר המדינה. בשל החשיבות החוקתית של ביקורת המדינה, כמערכת עצמאית ובלתי תלויה, עוגן מעמדה בחוק יסוד: מבקר המדינה. דרכי פעילותו של מבקר המדינה הוסדרו בחוק מבקר המדינה. על תפקידו העיקריים של מבקר המדינה עמדו המלומדים רובינשטיין ומדינה בספרם **המשפט הקונסטיטוציוני של מדינת ישראל** (כרך א, שער שלישי עמוד 678):

"היקף הביקורת רחב ביותר וכולל ביקורת משקית, ציבורית ואף חוקית, בעיקרו של דבר ממונה המבקר על בדיקת משק הכספים וניהולו, על הרכוש ועל המנהל של המדינה ושל הגופים המבוקרים"

18. כידוע, תכליתה של הביקורת להצביע על ליקויים בהתנהלות הגופים המבוקרים ועל הצורך בתיקונים (וראה, למשל, סעיפים 15(ב), 21א ו-21ב לחוק), ואין תכליתה של הביקורת לאתר אשמים ולחרוץ את דינם. על כך ניתן ללמוד אף מסעיף 14(ג) לחוק, הקובע כי במקרים בהם העלתה הביקורת חשש למעשה פלילי, על המבקר להודיע על כך ליועץ המשפטי לממשלה.

19. על מנת להגשים את התכלית העומדת בבסיס ביקורת המדינה, ברי כי נדרש לקבל את התמונה העובדתית המדויקת והמלאה. תמונה זו ניתן לקבל אך ורק לאחר קבלת עמדת הגוף המבוקר והתייחסותו. ללא התייחסות הגופים המבוקרים, מוצגת בפני הציבור תמונה חד מימדית, ואולי אף בלתי מדויקת, החוטאת לתכליתה של הביקורת. יפים לעניין זה דברי כבוד השופטת פרוקציה בפרשת אלוני, בעמוד 605:

"לצורך דינויה רשאית הוועדה להזמין נושאי משרה בעירייה להגיב על הדו"ח ... יש להניח כי הוועדה רשאית גם להזמין את המבוקר ולשמוע את השגותיו.... מהלכים אלה, בטרם פרסום הדו"ח בציבור, נותנים בידי המבוקר הזדמנות נוספת להציג את עמדתו בפני גופים נוספים המעמידים במבחן את דו"ח הביקורת של מבקר העירייה. רק לאחר השלמת מהלכים אלה באה, דרך כלל, עת פרסום המימצאים. הפרסום לציבור חושף את מימצאי הביקורת בפני כולי עלמא, על כל המשמעויות מכך לגורם המבוקר. מכאן, פרסום לציבור של מימצאי דו"ח ביקורת שטרם אושר כאמור הוא בדרך-כלל אסור על שום הנזק הרב שהוא עלול לגרום בראש ובראשונה למבוקר, אך גם למעמדו של מבקר הפנים בעיני הציבור, בייחוד מקום שלאחר הפרסום המוקדם עשויים לחול שינויים במימצאי הביקורת עקב התערבות גופי הביקורת הנוספים." (ההדגשות הוספו - הח"מ).

מסירת עיקרי דו"ח הביקורת לוועדה ללא מתן הזדמנות למבוקרים להגיב על ממצאיו – חריגה

מסמכות

20. סעיף 12(ב) לחוק יסוד מבקר המדינה קובע, כי "מבקר המדינה יגיש לכנסת דינים וחשבונות וחוות דעת בתחום תפקידו ויפרסם אותם ברבים, והכל בדרך ובסייגים שיקבעו בחוק".
21. חוק מבקר המדינה קובע בסעיפים 14, 15, 20 ו-21, כי ממצאי הביקורת יובאו בדו"חות ובחוות דעת של המבקר.
- ודוק, הדו"ח השנתי וחוות הדעת הן הדרכים היחידות, הקבועות בחוק מבקר המדינה, באמצעותן מוסמך מבקר המדינה להגיש ממצאי הביקורת על משרדי הממשלה ומוסדות המדינה לכנסת ולציבור.**
22. סעיפים 15 ו-16 לחוק מסדירים את המצאת דו"ח מבקר המדינה לרבות לוחות הזמנים להנחת הדו"ח על שולחן הכנסת ולקבלת תגובות הגופים המבוקרים.
23. על הודעת הזימון לוועדה נכתב, כי הדיון בוועדה נעשה מכוחו של סעיף 6(א) לחוק הקובע כי:
- "המבקר יפעל מתוך קשר עם הוועדה לענייני בקורת המדינה של הכנסת (בחוק זה - הוועדה) וימסור לה דין-וחשבון על פעולותיו בכל עת שייראה לו או שיידרש על ידי הוועדה." (ההדגשה הוספה- הח"מ)**
24. סעיף 6(א) לחוק אשר מכוחו נתבקש המבקר ע"י המשיב 2 למסור לוועדה את "עיקרי ממצאי הביניים" שנמצאים בידי המבקר בענייננו- נועד לדיווח הנוגע לתהליכי ביצוע הביקורת ולדרכי עבודת משרדו של המבקר.
25. סעיף 6 לחוק אינו מסדיר פרסום דו"ח ביקורת של המבקר או עדכון בממצאי דו"ח ביקורת שטרם פורסם. מלשון הסעיף, ממקומו בחוק ומהשוואתו לסעיפים 14 ו-15 לחוק עולה בבירור, כי עניינו בדיווח המבקר על פעולותיו לוועדה לענייני ביקורת המדינה. הא ותו לא.
26. כאמור, סעיף 6 לחוק עוסק ב"דין וחשבון על פעולותיו". זאת, להבדיל מסעיף 14 לחוק שכותרתו "דרכי הטיפול בתוצאות הביקורת", אשר קובע כי "...ימסור המבקר לגוף המבוקר את **ממצאי הביקורת** ואת דרישותיו לתיקון הליקויים" (וראה גם סעיף 15 הקובע כי המבקר ימסור ליו"ר הוועדה דין וחשבון על "תוצאות הביקורת").
27. אין חולק אם כן, כי מטרתו של סעיף 6 שונה בתכלית השינוי מתכליתם של סעיפים 14 ו-15. בעוד שהראשון מכוון לעדכון הוועדה לביקורת המדינה בעניין פעולותיו של מבקר המדינה, כגון תכנית עבודתו, דרכי עבודתו והתקדמותה, הרי שהאחרונים עוסקים במסירת ממצאי הביקורת גופם והבאתם לדיון בוועדה.
28. **למותר לציין, שאם בכוונת המשיבים 1-3, בניגוד להצהרותיהם המפורשות, להגביל את הדיון לגדרי סעיף 6(א), דהיינו לעסוק בדיווח בלבד של המבקר על פעולותיו לוועדה, הרי שנחה דעתם של העותרים לעניין זה.**

הצווים המבוקשים נועדו למנוע הפרת איסור פלילי

44. למטה מן העניין, אך לא למעלה מן הצורך, יפנו העותרים את בית המשפט הנכבד להוראות סעיף 28 לחוק, הקובע איסור פלילי של פרסום דו"ח הביקורת או חלק ממנו או מתוכנו לפני המועד הקבוע בחוק:

(א) ואלה דינם מאסר שנה אחת או קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977:

(1) המפרסם דו"ח שעל המבקר להגיש בהתאם להוראות סעיפים 15 או 20, או בהתאם להוראות כל חוק אחר או חוות דעת שהכין המבקר לפי הוראות סעיף 21, או המפרסם חלק מדו"ח או חוות דעת כאמור, או מתוכנם, לפני המועד הקובע; בפסקה זו, "המועד הקובע" -

(א) לענין דו"ח שיש להגישו בהתאם להוראות סעיף 15 - מועד ההנחה על שולחן הכנסת כאמור בסעיף 16;

.....

(2) המפרסם דו"ח או חוות-דעת או חלק מהם או מתכנם בניגוד להוראות סעיף 17;

(3) המפרסם ללא נטילת רשות מטעם המבקר ממצאי ביקורת של המבקר.

45. העותרים יטענו כי דרישת המשיב 2 מן המבקר, כי עיקרי הדו"ח ימסרו לוועדה בישיבה פומבית מעלים את החשש, כי הוראת סעיף 28 לחוק תופר גם אם אין זו כוונת המשיבים. נוכח החשש הזה לבדו דין העתירה להתקבל.

בקשה לצו ביניים

46. עניינה של עתירה זו בבקשת העותרים לקיום הליך ראוי והוגן, כקבוע בחוק, לקראת הנחתו על שולחן הכנסת של דו"ח מבקר המדינה בעניין מוכנות העורף ללחימה בצפון.

47. בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת ליתן צו ביניים המורה למבקר להימנע מלמסור לוועדה או לכל מאן שהוא "את עיקרי ממצאי הביניים הנמצאים בידי משרדו" ו/או את טיוטת הדו"ח, עד לסיום הדיון בעתירה ומתן פסק דין בה על ידי בית המשפט הנכבד.

48. הימנעות ממתן הצו עלולה להביא לפגיעה קשה בהליך הדמוקרטי, לסכל את הליכי הביקורת הקבועים בחוק, לשבש את יכולתה של מערכת הביטחון לבחון האם יש סיכון ביטחוני בדו"ח ובוודאי את יכולתה להתייחס אליו, תפגע באמון הציבור במוסד מבקר המדינה ובזכויות היסוד של העותרים.

בנוסף, הימנעות ממתן צו ביניים תייתר את הדיון בעתירה גופה.

49. מאידך גיסא, דחיית הדיון לא תגרום כל נזק. אדרבא. דחיית הדיון תיתן שהות נוספת בידי המבקר לפעול על פי החוק ולהעביר את טיוטת הדו"ח לעיון הגורמים המבוקרים ובהם העותרים ותמנע ביצוע עבירות לכאורה.

50. לפיכך נוטה מאזן הנוחות בבירור לטובת מתן צו ביניים.
51. לחילופין יתבקש בית המשפט הנכבד לקבוע את העתירה לדיון בדחיפות עובר לקיום הדיון אצל המשיבה 3.
52. עתירה זו נתמכת בתצהירו של מפקד פיקוד העורף, האלוף גרשון (ג'רי) יצחק לאימות העובדות המצוינות בה.

סיכום

53. אשר על כן, ועל יסוד הדברים האמורים לעיל בעתירה זו, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא מלפניו צו על תנאי וצו ביניים כמפורט בכותרת עתירה זו, לזמן את המשיבים לדיון ולחייבם ליתן טעם מדוע לא יהפך הצו על תנאי לצו מוחלט.

לדון בתשובת המשיבים וליתן בסיום הדיון צו מוחלט כאמור בכותרת עתירה זו.

עו"ד אליים אורנה דוד עו"ד סא"ל (מיל') יוסף בנקל עו"ד אליים (מיל') רמי בובליל

באי כח העותרת 1

עו"ד קמ"ש (מיל') אלדד יניב

בא כח העותר 2

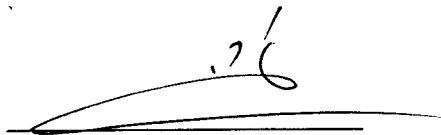
תצהיר

אני, החתום מטה, אלוף גרשון (גירי) יצחק, נושא ת.ז. שמספרו 55294029, לאחר שהוזהרתי, כי עליי לומר את האמת, וכי אם לא אעשה כן אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, מצהיר בזאת, כדלקמן:

1. הנני משמש כמפקד פיקוד העורף ומתוקף תפקידי אני עושה תצהירי זה אשר ניתן בתמיכה לעתירה שהוגשה בשמי לבית המשפט העליון בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק (להלן: העתירה).
2. העובדות המפורטות בסעיפים 10 – 15 לעתירה ידועות לי מידיעה אישית.
3. יתר הסעיפים שבעתירה הינם על סמך אמונתי והיעוץ המשפטי שקיבלתי.
4. זהו שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

אישור

אני, החתום מטה, עו"ד אלונה גל, מאשר בזאת, כי ביום 6.3.07 הופיע בפניי אלוף גרשון יצחק, המוכר לי באופן אישי, ולאחר שהזהרתי, כי עליו לומר את האמת כולה ואת האמת בלבד, וכי יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר נכונות תצהירו דלעיל וחתם עליו בפניי.

דוד (מורצקי) אורנה
עורכת-דין
מ.ר. 11171

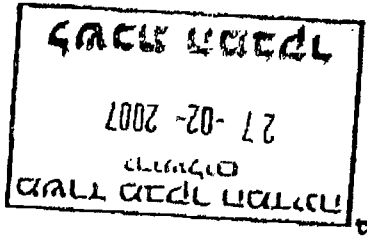
מכתב

1/6

חבר הכנסת זבולון אורלב
יושב ראש
הועדה לענייני ביקורת המדינה
בט"ד

סימוכין: 00449407
ירושלים, ט' באדר, התשס"ז
27 פברואר 2007

לכבוד
השופט(בדימו') מיכה לינדנשטראוס
מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

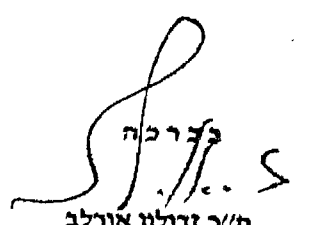
שלום רב,

הנדון: דוח מבקר המדינה על מוכנות העורף והטיפול בו בעת המלחמה בצפון

כפי שמסרת לנו בישיבת הועדה מיום י"ח בשבט תשס"ז (6 בפברואר 2007), משרד מבקר המדינה עומד בפני סיום גיבוש הממצאים שנמצאו במסגרת ביקורתו על מוכנות העורף והטיפול בו בעת המלחמה בצפון, והעברת הדוחות בנושא לתגובת המבוקרים.

הואיל וקיים אינטרס לאומי בממצאי הביקורת בנושא העורף, בין השאר בשל החשש מהתלקחותו של עימות נוסף, החליטה הועדה לענייני ביקורת המדינה בישיבתה היום, ט' באדר תשס"ז (27 בפברואר 2007), לבקש על פי סעיף 6 (א) לחוק מבקר המדינה, כי תמסור לה דיווח על פעולותיך, דהיינו עיקרי ממצאי הבנייים שנמצאו בידי משרדך בנושא שבנדון.

אבקש שתודיעני על המועד המתאים למסירת דיווח זה.

ח"כ זבולון אורלב
יו"ר ועדת ביקורת המדינה

2/10

מפקדת הפרקליט הצבאי הראשי	הצבאית	הסניגוריה
הראשית		
03-5691729		טל':
03-5692193		פקס:
265544		117ח
התשס"ז	באדר	י"ד
2007	במארס	4

למבוז
 חגב' נורית ישראל, עו"ד
 תיועצת המשפטית למשרד מבקר המדינה

לכבוד
 חגב' נורית אלשטיין, עו"ד
 תיועצת המשפטית לכנסת

ח.ג.

הנדון: זימון לוועדה לענייני ביקורת המדינה – 6.3.07

היועצת המשפטית לכנסת,

1. הנני מתכבדת לפנות אליך בעניין שבנדון כדלקמן:

א. רצ"ב לעיוןך טיוטת עתירה שבכוונתנו להגיש בחקדם לבית המשפט העליון בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק. טיוטת העתירה מדברת בעד עצמה.

ב. עניינה של העתירה, הינו כוונה לפרסם דו"ח בקורת על תפקודו של פיקוד העורף, בתקופת הלחימה.

דו"ח זה עלול לפגוע פגיעה קשה בעותר מסי 2 ובאחרים, כל זאת מבלי שניתנה להם כל הזדמנות לחגיב על ממצאי הדו"ח.

ג. מדיווחים באמצעי התקשורת, ידוע לנו כי בכוונת המבקר הנכבד למסור ביום ג' הקרוב, ה- 06.03.07, דיווח על עיקרי ממצאי הביניים, של דו"ח הביקורת שערך משרדו לעניין זה, זאת אף שזימון התעדה נעשה ע"פ סעיף 6 (א) לחוק מבקר המדינה, חתש"ח-1958 [נוסח משולב] (להלן: "החוק") שעניינו דיווח על פעולות המבקר בלבד, להבדיל מדיווח על ממצאי הביקורת.

ד. כיוון שמסירת הממצאים כאמור נעשית שלא ע"פ הסמכות הקבועה בסעיף 6 (א) לחוק ולפי שקיים חשש של ממש שגם במסירת הממצאים מבלי שניתנה כל אמירות לגופים הרלוונטיים לחתיחה. בצד זכותם האלמנטרית להגיב, גם לממש את חובתם לבחון את האמירות הפוטנציאלית למגיעות בבטחון המדינה (ראי סעיף 17 לחוק). לפי שקיים גם חשש שגם פרסום כאמור יהיה כרוך בעבירה עושית, מתבקשת התערבותך בדחימות לביטול לאתרו של הדיון הנזכר בוועדה.

2. נוכח האמור נבקש את התערבותך הדחופה בעניין שבנדון.

3. נודה על תשובתך בדחיפות עד לשעה 19:00 הערב על מנת שיוחא בידינו לכלכל צעדנו.

היועצת המשפטית למשרד מבקר המדינה,

4. נבקש לעיין בטיוטת העתירה המצייב, והמדברת בעד עצמה.
5. מובן, כי העתירה תתייטר ככל שכב' המבקר יודיע כי ממצאי הבקורת יפורסמו אך ורק לאחר שהדו"ח יומצא להתנייחות העותרים, על מנת שיוכלו להגיב לו כדבעי ולמלא את חובתם ע"פ סעיף 17 לחוק. בהקשר זה יצויין כי כב' המבקר הצחיר בפני הועדה לביקורת המדינה עוד בישיבות מיום 06.02.07 כי בועתו להעביר את טיוטת הדו"ח להתנייחות, דבר שלא נעשה עד כה.
6. נבקש לאשר שאין בבוטת המבקר לפרסם כל ממצא בכל דרך שהיא בטרם יפעל כאמור לעיל.
7. נבקש כי אף תשובתך תועבר לדינו לא יאוחר מחשעה 1900 הערב.

בכבוד רב ובברכה, 21/21, 2)

אל"ם
הראשית

דוד,
הצבאית

אורנה
הסנגורית

עו"ד
מס' 2

יניב,
העותר

אלדד
ב"כ

העתקים

היועץ המשפטי לממשלה
מבקר המדינה
אלוף גרשון (גיר) יצחק
חפרקליט הצבאי הראשי
היועץ המשפטי למשרד הביטחון (כפועל)

לוט

טיוטת עתירה

3/7

מדינת ישראל
משרד מבקר המדינה
ונציב תלונות הציבור

הלשכה המשפטית

י"ד באדר התשס"ז
4 במרץ 2007

בפקס

לכבוד

גב' אורנה דוד, אלי"מ
הסניגורית הצבאית הראשית

מר אלדד יניב, עו"ד

נכבדי,

הנדון: זימון לוועדה לענייני ביקורת המדינה
סמך: מכתבכם מהיום

הריני לאשר קבלת מכתבכם בנדון מהיום, ולהשיבכם כדלקמן, על דעת מבקר המדינה, כבי
השופט (בדימ') מיכה לינדנשטראוס:

1. לפי חוק יסוד: מבקר המדינה וחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב], מבקר
המדינה אחראי בפני הכנסת ופועל מתוך קשר עם הוועדה לענייני ביקורת המדינה.
2. מבקר המדינה נדרש על-ידי הוועדה למסור דין וחשבון לפי סעיף 6(א) לחוק מבקר
המדינה, בנוגע לביקורת על מוכנות העורף למלחמה והטיפול בו בעת המערכה בצפון,
ונעתר לבקשה. מצ"ב העתק ממכתב יו"ר הוועדה מיום 27.2.07 מצ"ב.
3. זימון הישיבה נעשה בידי הכנסת, וברי כי משרד מבקר המדינה אינו קובע את מתכונת
הדין, את מיקומו או את זהות המוזמנים אליו.
4. מטבע הדברים, אופי הדיווח נגזר מאופיים של העניינים המבוקרים ושל הנסיבות
המיוחדות והחריגות, ואילו היקפו נגזר מהיקף פעולות הביקורת ורוחב היריעה.
5. יצויין כי בניגוד לאמור בסעיף 1(ב) למכתבכם אין כוונה ולא היתה כוונה לפרסם עתה
דוח ביקורת.

6. יודגש כי כל מה שיימסר במסגרת הדיווח לוועדה הינו לכאורי ו
 הטיוטות המפורטות מועברות לתגובת המבוקרים עצמם, והמסקנו
 רק לאחר קבלת הערותיהם ותגובותיהם ויפורסמו בדוח פומבי בהתא

בכו
 מנש
 סגן היועץ
 למבקר

לכבוד
 ח"כ זבולון אורלב
 יושב-ראש הוועדה לעניי
 יכ

נכבדיי,

העתק: ח"כ זבולון אורלב, יו"ר הוועדה לענייני ביקורת המדינה
 גב' נורית אלשטיין, היועצת המשפטית לכנסת

1. אני מבקשת לו
 הראשית ובא
 להגיש לבית-ה
 שמפורט בפניו
2. העתירה מגול
 לדו"ח הביקור
3. עינתני עיון ר
 בלי שאקבל מ
- בשלב זה ובש
 הוועדה כמתו
 עיקרי ממצא
4. כידוע לכם,
 המדינה, הת
 על פעולותיו
 מבקר המדיו
 יתייחס ליעו
 על פניה זו ה
 דיווח על עיי
 בעקבות חלי

5. ניתוח הוראותיו של חוק מבקר המדינה מעלה, כי ממצאי ביקורת מובאי של מבקר המדינה (ראו סעיפים 14, 15, 20, 21 לחוק מבקר המדינה). ל של הגשת ממצאים, אלא במסגרת דוחות או חוות דעת כאמור. לעומת זאת, סעיף 6(א) לחוק מתייחס לדיווח על "פעולות". לשונו מצביעים על כך שמדובר על דיווח הנוגע לתהליך ביצוע הביקורת ול מבקר המדינה. מדובר בעניינים שבחליך ולא בעניינים שבמהות.

6. אין כוונתו של סעיף 6(א) לחוק מבקר המדינה לאפשר עקיפה של הגשת המבקר, שבהם כלולים ממצאים, תוך זניחת המנגנונים הקבועים לכך ו יוטעם, כל פרשנות אחרת תעשה פלסתר את הוראות החוק שעניינן ב רק בדוחות המבקר ובחוות הדעת, ולא אגב דיווח על פעולותיו, שכן לוח זמנים מובנה, ואילו דיווח על פעולות בלבד, יכול שיעשה בכל עת

7. סעיפים 15 ו-16 לחוק מבקר המדינה מסדירים את דרכי המצאתו לרבות לוח הזמנים להמצאת הדו"ח ולתגובות המבוקרים.

זכות היסוד של המבוקרים להגיב על ממצאי הביקורת מוסדרת במ המדינה. זאת, ככל שהדבר מתייחס לדו"ח השנתי של מבקר המדיני דומה לגבי ביקורת הנעשית על פי סעיפים אחרים בחוק מבקר המבוקר העלול להיפגע ממצאי הביקורת, להגיב ולטעון את טענו לכלל דו"ח או חוות דעת סופיים, היא מעיקרי הצדק הטבעי, אש בחוק. זוהי הלכה מושרשת היטב בדין הישראלי ואין עוררין עליה ראה עצמו משוחרר מהחובה לאפשר את זכות הטיעון למבוקרים ו כך, למשל, בישיבת הוועדה מיום 6.2.07, אמר המבקר את הדבר

"אני יכול להודיע לך אדוני היושב-ראש, שאיסוף החומר חמישי בשבוע הבא (15.2.07-נ.א.), אנחנו עתידים להעביר שלנו כדי לקבל את תגובתם."

ובחמשך אמר:

"ביום חמישי הבא המבוקרים יקבלו את הדו"ח שהו טיוטת הדו"ח, ויוכלו להשיב תוך פרק זמן שנקצב לעניי שאנחנו קוצבים לעניין הוא כחודש ימים. ואז יוגש לוועדת הכנסת לענייני ביקורת המדינה ולגורמים ה לטפל בהם."

8. מטיוטת העתירה עולה שהמבוקרים לא קיבלו עד היום א וממילא לא התאפשר להם להגיב לתוכנו.

- 9. פרסום ממצאי הדו זא
- בזכות היסוד האמו לג
- לפיכך, על פני הדבו
- 10. לא למוטרר לצייך, י
- תמצית ממצאים, שז
- נוק לביטחון המדי ז
- 11. משכך, בשלב מוז זז
- מתבקשים אתם י
- בה ממצאי ביקור זל
- אם ברצון הוועדה מן
- העורף, יש להוצי זז
- הצגת ממצאים זז
- 12. איני רואה צורך זז
- 14(ב) לחוק מבי זז
- בנסיבות העניין.
- מצורפת בזה הפניה והע זז

העתק:
 - יו"ר הכנסת
 - היועץ המשפטי לממ
 - מבקר המדינה

22,556

בפאקס'

5/8

סצ"ר
0302-1730

מפצ"ר
טל:
סנ(31)

תשס"ז
2007

אדר,
מרץ,

י"ד
4

לכבוד:
סגן היועצת המשפטית למבקר המדינה,
עו"ד מנשה אילני

ח.כ.

הנדון: זימון לועדה לענייני ביקורת המדינה 6.3.07
סימוכין: שלך מהיום

1. הננו מאשרים בתודה קבלת מכתבך מהיום, ואולם, לצערנו, אין בו משום מענה שלם לפנייתנו.
2. השאלה העומדת לפנינו הנה האם בדיון שזומן ליום 6.3.07, עיי יו"ר הועדה לביקורת המדינה (להלן: "הועדה" ו-"יו"ר הועדה", בהתאמה) בכוונת מבקר המדינה להציג ממצאים כלשהם, כדרישת יו"ר הועדה, ולעניין זה אין נפקא מינה אם המדובר בממצאים לכאוריים שאינם סופיים ומוחלטים, כפי העולה ממכתבך.
3. יוטעם, כי הדיון זומן לפי סעיף 6 (א) לחוק מבקר המדינה (להלן: החוק), שעל פי לשונו, מוסמך המבקר להציג דין וחשבון על פעולותיו – הא ותו לא; וודאי אינו רשאי להציג את ממצאיו.
4. בכל הכבוד, אין למבקר המדינה סמכות לדווח לחברי הועדה על ממצאים כלשהם, סופיים או זמניים, במסגרת דיון שנקבע לפי סעיף 6 (א) לחוק. ממילא יודגש, למעלה מכל צורך, כי גם עפ"י הסעיפים 14 ו-15 לחוק, ניתן להניח בפני הועדה רק ממצאים סופיים, קרי, דין וחשבון סופי, ולא זה המקרה בענייננו.
5. למען הסר ספק, נבהיר, כי רק הודעה חד-משמעית מטעם מבקר המדינה, לפיה במהלך הדיון בועדה לביקורת המדינה הקבוע ל-6.3.07, או בכל דיון נדחה, אין בכוונת מבקר המדינה לפרסם בכל דרך את ממצאי הביקורת שנתקבלו עד כה, בטרם נתקבלה תגובת המבוקרים, תייתר את הגשת העתירה.
6. בהזדמנות זו, אנו שבים ומדגישים את אשר אמרנו בטיוטת העתירה, והוא, כי לצה"ל ולמבוקריו לא הייתה ואין כל התנגדות לקיומה של ביקורת בכלל וביקורת זו בפרט, אלא שאנו עומדים על כך שכללי היסוד המותווים בחוק מבקר המדינה ישמרו.

בכבוד רב ובברכה,

אל"ם
הראשית

הצבאית

אורנה דוד,
הסניגורית

אלדד קניב,
עורך דין